

**Σεμινάρια ΕΜΕ
Σεπτεμβρίου
Σχολική χρονιά 2024-2025
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ**

Επικαιροποιημένο Αναλυτικό Πρόγραμμα

Το Αναλυτικό Πρόγραμμα (Α.Π.) και οι Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας (Δ.Ε.Ε.) του μαθήματος των Λατινικών Β' και Γ' Λυκείου έτυχαν **συνολικής αναδιάρθρωσης**, προκειμένου να επιτευχθεί:

- εκσυγχρονισμός
- συμβατότητα των Δ.Ε.Ε. με τον διδακτικό χρόνο
- διασφάλιση επαρκούς και συνεκτικού σώματος γνώσεων
- προώθηση συγκεκριμένων βασικών ικανοτήτων και διδασκαλία δεξιοτήτων, όπως καθορίζονται από τη σχετική απόφαση του Συμβουλίου της Ευρώπης (2018)

Σημαντική διαφορά! Το νέο Α.Π. διαμορφώθηκε αυτόνομα, χωρίς οποιαδήποτε διασύνδεση με το υπάρχον ή άλλο διδακτικό εγχειρίδιο.

Φιλοσοφία και σκοπός του Α.Π.

- **Καλλιέργεια ανθρωπιστικής παιδείας:**
 1. Εξοικείωση των μαθητών/-τριών με τη λατινική γλώσσα και με πτυχές της λατινικής γραμματείας και του ρωμαϊκού κόσμου
 2. Πρόσκτηση επαρκούς επιπέδου πολιτισμικής και αξιακής ενημερότητας
 3. Ενίσχυση της αίσθησης των δεσμών και της συνέχειας του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού με τον ρωμαϊκό και με τον βυζαντινό – φωτισμός πολλών όψεων του νεοελληνικού πολιτισμού σε θέματα γλωσσικής συνέχειας, πολιτικής, θρησκείας, ιδεολογίας
 4. Καλλιέργεια της αντίληψης ότι ο κλασικός πολιτισμός αποτελεί θεμέλιο για ολόκληρο το οικοδόμημα του ευρωπαϊκού πολιτισμού
- **Καλλιέργεια ευρέος φάσματος γραμματισμών: γλωσσικός, κειμενικός και γραμματειακός, κριτικός και πολιτισμικός, ψηφιακός**
- **Καλλιέργεια της διαπολιτισμικής επάρκειας των μαθητών/-τριών και διεύρυνση των οριζόντων τους, για διαμόρφωση κριτικής σκέψης, ενάσκηση της δημιουργικότητας, αξιοποίηση των πολυγραμματισμών και εμπέδωση της ενεργού πολιτότητας**

Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας

- Σύμφωνα με τους Δ.Ε.Ε., στο επικαιροποιημένο Α.Π. και των δύο τάξεων (Β' και Γ' Λυκείου) συνεχίζει να γίνεται γλωσσική επεξεργασία διασκευασμένων κειμένων της λατινικής γραμματείας και σύνδεσή τους με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό και πολιτιστικό πλαίσιο στο οποίο ανάγονται.

Υπενθύμιση των έξι αξόνων διδασκαλίας των κειμένων

1. Ορθή ανάγνωση - τονισμός
2. Ανάπτυξη μεταφραστικών δεξιοτήτων
3. Αξιοποίηση λατινικού λεξιλογίου
4. Εμπέδωση γραμματικών και συντακτικών φαινομένων
5. Συσχετισμός του κειμένου με τον δημιουργό του, το ιστορικό πλαίσιο και το συγκεκριμένο του
6. Προσέγγιση του ιδεολογικού πλούτου (κεντρικών ιδεών) του ρωμαϊκού κόσμου

Σύγκριση του νέου Α.Π. με το υφιστάμενο Α.Π.

(όπως αυτό ήταν διαμορφωμένο με βάση το υπάρχον σχολικό εγχειρίδιο)

- Ενιαίο σώμα για κάθε τάξη, επιστημονικά διαρθρωμένο, και όχι προσαρμοσμένο στη δομή του υπάρχοντος εγχειριδίου
- Καλύτερη οργάνωση στην παρουσίαση/προσέγγιση των μορφολογικών και συντακτικών φαινομένων
- Ολοκληρωμένη διδασκαλία κάποιων φαινομένων, και όχι τμηματική/αποσπασματική σε διάφορα σημεία
- Αφαίρεση κάποιων συντακτικών φαινομένων που συναντώνται πολύ σπάνια
- Προσθήκη διδακτικών περιόδων σε πολλά Μαθήματα του υπάρχοντος εγχειριδίου, λόγω των πιο πάνω αλλαγών

Παράδειγμα 1

Στα Μαθήματα XI, XIV, XV, XX του σχολικού εγχειριδίου (ύλη Β' Λυκείου) γίνεται αποσπασματική αναφορά στις χρονικές προτάσεις.

Όμως: Η διδασκαλία των χρονικών προτάσεων, όπως και όλων των δευτερευουσών προτάσεων, γίνεται στη Γ' Λυκείου συστηματικά και ολοκληρωμένα (Μάθημα XXXVIII).

Στο νέο Α.Π.:

Οι συγκεκριμένοι Δ.Ε.Ε. των χρονικών προτάσεων αφαιρέθηκαν από τη Β' Λυκείου.

Παράδειγμα 2

Στους Δ.Ε.Ε. του Μαθήματος ΧΛΙΧ (Γ' Λυκείου) περιλαμβάνεται ξανά ο προσδιορισμός του σκοπού και οι τρόποι με τους οποίους εκφράζεται (τα οποία διδάσκονται αναλυτικά στα μαθήματα ΧΧΧΙΙ, ΧΧΧΙΥ, ΧΧΧΥΙ και ΧΛΙΙ), καθώς και το φαινόμενο της γερουνδιακής έλξης.

Στο νέο Α.Π.:

- Ο προσδιορισμός του σκοπού περιορίζεται στο πλαίσιο των μαθημάτων ΧΧΧΙΙ, ΧΧΧΙΥ, ΧΧΧΥΙ και ΧΛΙΙ.
- Η γερουνδιακή έλξη μεταφέρεται στο Μάθημα ΧΧΧΙΙΙ, στο οποίο διδάσκεται το γερουνδιακό.
- Οι υπόλοιποι Δ.Ε.Ε. του Μαθήματος ΧΛΙΧ δεν διδάσκονται.

Ικανότητες που προάγει το νέο Α.Π.

Ενσωμάτωση των οκτώ βασικών **ικανοτήτων** της Διά Βίου Μάθησης, όπως αυτές έχουν καθοριστεί στη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης (2018):

- ικανότητα **γραμματισμού**
- **πολυγλωσσική** ικανότητα
- ικανότητα **πολιτιστικής επίγνωσης και έκφρασης**
- **προσωπική, κοινωνική και μεταγνωστική** ικανότητα
- ικανότητα **του πολίτη**
- ικανότητα **του επιχειρείν**
- **μαθηματική** ικανότητα
- **ψηφιακή** ικανότητα

Α' παράδειγμα (από το Α.Π. Β' και Γ' Λυκείου)

- **Z.1 (Δείκτης Επιτυχίας):** Να αντιλαμβάνονται τη διάρθρωση της ρωμαϊκής κοινωνίας και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.
- **Z.1.1 (Δείκτης Επάρκειας):** Κοινωνική διαστρωμάτωση /Πολιτικά και στρατιωτικά αξιώματα/Στρατιωτικός βίος
- **Δραστηριότητα:** Να δημιουργούν ψηφιακή παρουσίαση για την κοινωνική δομή στην αρχαία Ρώμη (π.χ. τους δούλους, τους πατρικίους και τους πληβείους) με τη βοήθεια έντυπου και ψηφιακού υλικού (π.χ. μελέτες, κινηματογραφικές ταινίες, κείμενα της λατινικής γραμματείας, ιστότοποι αρχαιολογικού περιεχομένου κ.λπ.).
- **Γραμματισμοί:** Ιστορικός, Ψηφιακός, Γραμματειακός, Κοινωνικός, Πολιτικός, Πολιτειακός Γραμματισμός

Β' παράδειγμα (από το Α.Π. Β' Λυκείου)

- Δ.2. (Δείκτης Επιτυχίας): Να πραγματοποιούν συντακτικούς μετασχηματισμούς μέσα σε κατάλληλο προτασιακό/κειμενικό περιβάλλον.
- Δ.2.1. (Δείκτης Επάρκειας): Μετασχηματισμός, μέσα σε κατάλληλο προτασιακό/κειμενικό περιβάλλον, των εξής φαινομένων:
 - Μετατροπή ενεργητικής σύνταξης σε παθητική και αντίστροφα
 - Κτλ.
- Δραστηριότητα:
 - Κατασκευάζουν απλές δικές τους προτάσεις στη νέα ελληνική και τις μεταφέρουν στη λατινική, μετασχηματίζοντας την ενεργητική φωνή σε παθητική και αντίστροφα.
 - Κτλ.
- Γραμματισμοί: Γλωσσικός Γραμματισμός, Μεταγνωστική Ικανότητα, Μαθηματική Σκέψη

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΟΥ

Β' ΤΑΞΗ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
Οι μαθητές και οι μαθήτριες:	Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση:	Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές /Τρόπος σκέψης, Στάσεις /Αξίες	(οι δραστηριότητες γίνονται με τη βοήθεια έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού)
[Γ. Να γνωρίζουν βασικά στοιχεία μορφολογίας.]	Γ.2. Να μετασχηματίζουν μορφολογικά ονοματικούς και ρηματικούς τύπους αυτόνομα ή μέσα σε κατάλληλο προτασιακό /κειμενικό περιβάλλον.	<p>Γ.2.1. Μετασχηματισμός, αυτόνομα ή μέσα σε κατάλληλο προτασιακό /κειμενικό περιβάλλον, των εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ουσιαστικά (ως προς τον αριθμό, την πτώση) - επίθετα (ως προς τον αριθμό, την πτώση, το γένος) - αντωνυμίες και αντωνυμικά επίθετα (ως προς τον αριθμό, την πτώση, το γένος) - ρηματικοί τύποι (ως προς το πρόσωπο, τον χρόνο, την έγκλιση, τη φωνή) - μετοχές (ως προς τον αριθμό, την πτώση, το γένος, τον χρόνο, τη φωνή) - απαρέμφατα (ως προς τον χρόνο, τη φωνή) <ul style="list-style-type: none"> • ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ • ΜΕΤΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ 	<p>Μεταφράζουν άγνωστα λατινικά κείμενα στην ελληνική.</p> <p>Κατασκευάζουν δικές τους σύντομες προτάσεις στη λατινική με βάση το λεξιλόγιο που έχουν διδαχθεί ή και συμπληρωματικό, που αναζητούν στο λεξιλόγιο του διδακτικού βιβλίου ή σε λεξικά της λατινικής.</p> <p>Κατασκευάζουν με το λεξιλόγιο που γνωρίζουν δικές τους σύντομες προτάσεις στη λατινική και ζητούν από τους /τις συμμαθητές /συμμαθήτριές τους να τις μετασχηματίσουν αλλάζοντας τη χρονική βαθμίδα του ρήματος.</p> <p>Σχηματίζουν τα απαρέμφατα και τις μετοχές ενεργητικής και παθητικής φωνής των ρημάτων που συναντούν στο κείμενο.</p> <p>Μεταφέρουν απλές κύριες προτάσεις από την οριστική στην υποτακτική και αντίστροφα και επισημαίνουν τη διαφορά στο νόημα.</p> <p>Μεταφέρουν απλές κύριες προτάσεις από τον ενικό αριθμό στον πληθυντικό και αντίστροφα.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ • ΠΟΛΥΓΛΩΣΣΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ • ΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ • ΜΕΤΑΓΝΩΣΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ

Σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

Καλή αρχή και καλή χρονιά!

ΟΑΠ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ

- **Μάρω Μελανίδου**, ΕΜΕ Φιλολογικών Μαθημάτων
mmelanidou@schools.ac.cy
- **Δρ Καλλιόπη Πούγιουρου**, ΕΜΕ Φιλολογικών Μαθημάτων
krougiourou@schools.ac.cy
- **Δανάη Γεωργιάδου**, Σύμβουλος Φιλολογικών Μαθημάτων
dgeorgiadou@schools.ac.cy

Επικοινωνία: dme-latinika@schools.ac.cy